

Arbeids- og sosialkomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
16/00016-118

Vår dato
26.09.2016

Innspill til Arbeids- og sosialkomiteen. Meld.St. 33 (2015-2016) NAV i en ny tid - for arbeid og aktivitet.

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforening og profesjonsforbund for over 27.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Mange av våre medlemmer jobber med brukere som i kortere eller lengre perioder av livet er avhengig av bistand fra NAV både sosialt og økonomisk. Regjeringens arbeid med å videreutvikle og forbedre NAV berører derfor våre profesjoner både direkte og indirekte.

FO er enig med regjeringen i at det må være et mål at flest mulig får brukt sine evner, og at de som har arbeidsevne, men trenger hjelp til å komme i arbeid, skal få nødvendig bistand. Vi er også enig i at de som er midlertidig eller varig arbeidsufør og ikke kan arbeide, skal sikres nødvendig inntekt, og oppfølging.

FO er for at:

- Det blir gitt mer myndighet til de lokale NAV-kontorene. Det vil blant annet si at de får myndighet til å ta lokale hensyn og avveininger, at disse blir respektert og ikke overprøves av forvaltningen. Dette forutsetter nedbygging av de tette skottene som er mellom NAV-kontorene og forvaltningen.
- Ansvar for brukere med sammensatte behov som trenger tett oppfølging må ligge hos det lokale nav-kontoret.
- Det gjøres en prioritering av hvilke oppgaver som skal legges til de lokale NAV-kontorene.
- NAV-kontorene får de ressursene de trenger for å jobbe tett opp mot ressurskrevende brukere generelt, og ungdom spesielt.
- Fokuset på tiltaksgjennomføring må tones ned, og at det må legges mer vekt på kvaliteten i tiltakene, individuelle behov og resultatene for den enkelte bruker.

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

FO mener det er viktig å definere og presisere hva som menes med «tett oppfølging». Hvor hyppig kontakt må det være mellom bruker og NAV-ansatt for at det skal kunne defineres som tett oppfølging? Dette vil selvsagt variere noe fra bruker til bruker, men fra et sosialfaglig perspektiv vil «tett oppfølging» innebære kontakt/fysiske møter flere ganger i måneden, helst ukentlig. For noen kan det i perioder være behov for daglig kontakt og oppfølging ved behov, utenom oppsatte timeavtaler. Telefonkontakt 3-4 ganger årlig kan ikke betraktes som tett oppfølging.

Regjeringen vil sikre utviklingen av mer brukerrettede tjenester som er effektive, målrettede og som bidrar til gode opplevelser for brukerne av NAV-kontoret. FO er i utgangspunktet enig i dette, men mener det er viktig å presisere at effektiviteten ikke må gå på bekostning av kvaliteten på tjenesten og oppfølgingen av bruker. Effektivitetskrav må heller ikke gå ut over NAV-ansattes handlingsrom og mulighet til å kartlegge brukers situasjon og behov på en tilfredsstillende måte.

Mange NAV-veiledere opplever at brukerne ønsker tiltak og aktivitet, men erfarer at ingen av de standardiserte tiltakene passer eller er tilgjengelig når behovet er der. Dette gjelder særlig de som står lengst fra arbeidslivet. Ved å gi NAV-kontorene myndighet til å gjøre lokale tilpasninger vil man få mer effektive og treffsikre tjenester som er bedre tilpasset brukernes behov. Vi tror det vil bidra til å få flere over i arbeid og aktivitet, gi brukerne opplevelsen av å bli tatt på alvor, og samtidig skape gode brukeropplevelser. FO mener dette er mulig å få til, men det krever omfordeling av midler som muliggjør lokale tilpasninger og individuelt tilrettede tiltak.

Mange brukere trenger mye mer enn en ledig jobb for å komme inn i arbeidslivet. De opplever at de får for dårlig oppfølging fra NAV, og at de mangler den personlige kontakten som er nødvendig for å oppnå endring. Tilstrekkelig bemanning av NAV-kontorene er helt avgjørende for å sikre gode brukeropplevelser. Når hver ansatt har ansvar for et tresifret antall mennesker, sier det seg selv at det blir vanskelig å gi god oppfølging og veiledning generelt, og særlig i prosessen inn mot arbeidslivet. FO mener derfor det er behov for å innføre en veiledende bemanningsnorm for antall brukere per saksbehandler, som ivaretar hensynet til kompleksitet bedre enn det vi opplever er tilfellet per i dag.

FO mener nærhet til brukerne og god kjennskap til lokalsamfunnet er helt nødvendig for å yte gode tjenester. Vi mener alle NAV-kontor må ha personell med sosialfaglig kompetanse. Både på operativt nivå og på ledernivå. I tillegg må det skapes arenaer for kompetanseheving og kompetanseutveksling på tvers av sektor og fagområde.

FO foreslår at tiltak som for eksempel «Jobbhuset» ved NAV Midtbyen og Østbyen, og «Drømmeukene» ved NAV-Grünerløkka, får en egen post i statsbudsjettet. Dette er lavterskeltilbud for brukere som trenger mer enn et standardisert arbeidsmarkedstiltak for å komme i jobb eller utdanning. Dette er det Regjeringen har sagt at de vil ha mer av, fordi det virker.

FO mener Regjering og Storting må bidra til at konseptet tas i bruk ved flere NAV-kontor. Dette kan gjøres ved å sørge for at det bevilges midler til denne typen tiltak.

FO er imot:

- Etablering av større og færre NAV-kontor.
- Bruk av økonomiske sanksjoner som virkemiddel.
- Bruk av kommersielle aktører, herunder private arbeidsformidlere og rekrutterings- og bemanningsbyrå.

Regjeringen argumenterer for etablering av større og færre NAV-kontor, for å etablere bedre fagmiljø. FO mener kompetanseheving og kompetanseutveksling må løses uten at kontor slås sammen til større enheter. Det er ikke mulig å sette likhetstegn mellom store kontor og godt fagmiljø. Man må i stedet se på hva som er mest hensiktsmessig ut fra hensynet til brukerne, lokale behov og ønsket om å få flere over i arbeid og aktivitet.

FO er bekymret for at økt sentralisering av oppgaver vil føre til dårligere tilgjengelighet for brukere og forringelse av den tette oppfølgingen mange er helt avhengig av. Vi tror sammenslåing vil medføre økt distanse mellom tiltakene, virkemidlene og de som står lengst unna arbeid. Vi ser derfor på etablering av større kontor som et hinder for å oppnå det primære målet: Å få flest mulig i arbeid og aktivitet.

Vi vet at målrettet arbeid med brukere med sammensatte behov er helt avgjørende for å få dem over i arbeid og aktivitet. Tett oppfølging, fleksible rammer og tilstrekkelig med tid og ressurser er helt sentralt for å kartlegge utfordringer og behov. Det er avgjørende at grunnleggende forhold som mat, et sted å bo og økonomisk trygghet for seg selv og familien er ivaretatt, for å lykkes med tiltak. FO mener derfor at intensjonene som framgår av Meld. St. 33, om myndige og løsningsdyktige NAV-kontor, tettere oppfølging og et mer brukerorientert NAV, må ses i sammenheng med endringene som foreslås i AAP-ordningen. Vi mener det er feil å kutte i ytelser som i utgangspunktet er for lav, og i tillegg åpne for økt bruk av økonomiske sanksjoner som virkemiddel, for å ansvarliggjøre brukerne. Dette er å gå med ryggen først inn i arbeidet med å utvikle gode og mer brukerrettede tjenester.

Prinsipielt mener FO at rekruttering og arbeidsformidling skal være et offentlig ansvar som må ivaretas av NAV. Vi er derfor skeptisk til forslag om tettere samarbeid med kommersielle aktører på arbeidsmarkedet, som private arbeidsformidlere og rekrutterings- og bemanningsbyrå. Vi mener dette er en dårlig løsning som går ut over de som står lengst fra arbeidsmarkedet. Vi tror det vil bidra til et uønsket skille mellom attraktiv arbeidskraft og mindre attraktiv arbeidskraft, der de som representerer den attraktive arbeidskraften formidles til private aktører, mens de som har behov for mye tilrettelegging og oppfølging ivaretas av NAV.

FO mener det eneste som kan berettige bruk av private aktører til arbeidsformidling må være at det frigjør ressurser, både økonomisk og materielt, som kan benyttes i arbeidet med de som står lengst fra arbeidslivet og som trenger tett oppfølging over tid.

FO er bekymret for at brukere blir henvist til bemanningsbyrå uten å få nødvendig oppfølging og veiledning. Vi mener derfor at private arbeidsformidlere og rekrutterings- og bemanningsbyrå bør forhåndsgodkjennes på faglig grunnlag, og at det ikke utbetales utbytte til eiere eller tas ut profitt på annen måte.

Med vennlig hilsen

Sign
Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Sign
Allis Aresdatter
Rådgiver